

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Paladuța împotriva Primăriei or.Șoldănești, Întreprinderea Municipală „Piața Șoldănești”, Întreprinderea Municipală „Regia Apă Șoldănești” privind apărarea dreptului la muncă, admiterea în funcție, repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 martie 2016, Andrian Paladuța a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or.Șoldănești, Întreprinderea Municipală „Piața Șoldănești”, Întreprinderea Municipală „Regia Apă Șoldănești” privind apărarea dreptului la muncă, admiterea în funcție, încasarea salariului neachitat în mărime de 136 200 de lei, încasarea compensației pentru neachitarea salariului în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere în sumă de 41 250 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că din 01 august 2007 activează în funcția de conducător (manager șef) al Î.M. „Piața Șoldănești”, însă în perioada 19 aprilie 2013 – 26 martie 2014 nu a exercitat atribuțiile funcționale din motive independente de voința sa, deoarece a fost ilegal arestat, iar după ce a fost eliberat din detenție nu a fost admis la locul de muncă, ocupat de o altă persoană, inclusiv contrar adresărilor sale repetate către angajator, nu a încasat în această perioadă drepturile salariale, ce constituie pentru perioada 27 martie 2014 – 01 februarie 2016 suma de 136 200 de lei, potrivit statelor de personal.

A menționat că conform prevederilor art. 330 alin. (2) Codul muncii în aceste circumstanțe angajatorul are obligația de a achita nu doar drepturile salariale, dar și compensația pentru neachitarea salariului.

A susținut că prin acțiunile pârâților i-a fost cauzat un prejudiciu moral manifestat prin suferințe psihice legate de imposibilitatea de a munci, lipsa de bani, înrăutățirea considerabilă a stării materiale a familiei, lipsa posibilității de a achita serviciile comunale, de a asigura necesitățile vitale a membrilor familiei adulți și minori.

A solicitat, inclusiv prin cereri de majorare a cuantumului pretențiilor, încasarea din contul Întreprinderii Municipale „Regia Apă Șoldănești” în calitate de succesori a Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești”, salariul în sumă de 268 200 de lei pentru perioada de până la 01 octombrie 2017 și compensațiile suplimentare în sumă totală de 86 325 de lei, compensarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și a cheltuielilor de judecată, cu obligarea Primăriei orașului Șoldănești de a înceta privarea sa ilegală de dreptul la muncă cu admiterea la exercitarea atribuțiilor de muncă în funcția ocupată de conducător (manager șef) al Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești” sau în funcția succesorală.

Prin hotărârea din 09 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de Andrian Paladuța împotriva Primăriei or.Șoldănești, Întreprinderea Municipală „Piața Șoldănești”, Întreprinderea Municipală „Regia Apă Șoldănești” privind apărarea dreptului la muncă, admiterea în funcție, repararea prejudiciului material și moral.

S-a scutit Andrian Paladuța de la plata taxei de stat.

Prin decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de avocatul Nina Matveeva în interesele lui Andrian Paladuța, cu menținerea hotărârii din 09 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a menționat că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt corecte, instanța interpretând just normele de drept material.

A reținut că, referitor la pretenția apelantului privind obligarea Primăriei orașului Șoldănești de a înceta privarea ilegală de dreptul la muncă a reclamantului cu admiterea acestuia la exercitarea atribuțiilor de muncă în funcția ocupată de conducător (manager șef) al Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești” sau în funcția succesorală, s-a constatat că funcția deținută de apelant a fost redusă din 04 martie 2016 ca urmare a fuzionării Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești” prin absorbția acesteia de către Întreprinderea Municipală „Regia Apă Șoldănești”. Prin urmare, la data adresării apelantului cu pretenția respectivă în instanța de judecată funcția respectivă nu mai exista și, astfel, Primăria orașului Șoldănești nu poate fi obligată să admită apelantul să activeze într-o funcție inexistentă.

A conchis că reducerea funcției exclude posibilitatea existenței unei funcții similare succesive în contextul în care reducerea funcției respective a avut loc ca urmare a absorbției conform prevederilor art. 69 Cod civil, funcțiile existente în cadrul Întreprinderii Municipale absorbite „Piața Șoldănești”, ce se regăsesc în cadrul întreprinderii la care a fuzionat angajatorul, nu pot fi succedate. Or, Întreprinderea Municipală „Regia Apă Șoldănești” avea la momentul fuziunii funcția de conducător, ocupată legal de către o altă persoană, care nu poate fi eliberată din funcție ca urmare a cerinței apelantului de a fi restabilit într-o funcție succedată celei deținute anterior, fiind cert că deținătorul acestei funcții are prioritate față de apelant în condițiile în care funcția respectivă aparținea întreprinderii la care a fuzionat cea

condusă anterior de către apelant. Astfel, pretenția nominalizată a apelantului este nefondată și nejustificată juridic, motiv pentru care aceasta urmează a fi respinsă.

Cu referire la pretențiile apelantului privind încasarea drepturilor salariale pentru perioada din 27 martie 2014, s-a stabilit că contractul individual de muncă cu apelantul nu a fost nici suspendat de către angajatorul Întreprinderea Municipală „Piața Șoldănești”, nici încetat în ordinea stabilită de art. art. 75-76, 81-82 Codul muncii, probe contrare lipsind de la materialele cauzei. Prin urmare, trimerile apelantului la dispozițiile normelor respective sunt nefondate. În consecință, pentru reluarea activității apelantului nu era necesară, conform normelor sus-indicate, emiterea vreunui act al fondatorului Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești”, în calitate de organ de conducere suprem al acestei Întreprinderi, ci se impunea prezentarea apelantului la locul de muncă. La caz s-a stabilit că, deși apelantul a prezentat instanței mai multe cereri adresate Primăriei orașului Șoldănești cu privire la reluarea activității sale, acesta nu a dovedit, contrar sarcinii pozitive de probațiune, că s-a prezentat vreodată la locul de muncă și că angajatorul i-ar fi interzis accesul. Or, prin prisma art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, constatarea respectivă urma a fi realizată de către autoritățile specificate la art. 371 Codul muncii, respectiv de către Inspectoratul de Stat al Muncii, autoritățile competente în domeniul siguranței ocupaționale, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și/sau de sindicate.

A stabilit ca fiind eronate trimerile apelantului la cererile sale adresate Primăriei orașului Șoldănești, prin care a solicitat reluarea activității, deoarece în condițiile în care contractul individual de muncă încheiat cu apelantul nu a fost nici încetat, nici suspendat pînă la data reducerii funcției deținute, reluarea activității apelantului nu urma a fi realizată printr-un act al Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești”, ci prin prezentarea apelantului la locul de muncă, acțiune ce nu a fost dovedită ca fiind realizată de acesta. Or, simpla solicitare fondatorului angajatorului de a relua activitatea nu echivalează cu prezentarea apelantului la locul de muncă.

A constatat că, dat fiind că potrivit art. 128 Codul muncii, salariul se achită angajatului pentru munca prestată de acesta, iar în cazul dat apelantul nu a prestat în beneficiul angajatorului vreun serviciu de muncă și acesta nu a fost privat ilicit/forțat de către angajator de posibilitatea de a munci, acesta nu poate pretinde încasarea drepturilor salariale și, subsecvent, a compensației pentru neachitarea acestora, motiv pentru care pretențiile respective ale apelantului sunt nefondate, normele invocate de apelant fiind inaplicabile cazului. Or, aspectele nominalizate supra denotă cert că cererile apelantului adresate fondatorului Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești” și Parlamentului Republicii Moldova, în raport cu inacțiunea apelantului de a se prezenta la locul de muncă (contrariul nefiind probat în modul stabilit de Lege) denotă că acesta a acționat în cazul dat cu rea-credință, în vederea mimării privării sale ilicite de posibilitatea de a munci în scopul încasării drepturilor salariale.

A stabilit că calitatea de angajator a apelantului o avea Întreprinderea Municipală „Piața Șoldănești” și nu fondatorul acesteia Primăria orașului Șoldănești, astfel încît apelantul nu era angajat al acesteia din urmă și nu deținea o funcție publică, căreia nu i se atribuie funcția de conducător/manager al întreprinderii municipale. Or, simplul fapt al încheierii contractului individual de muncă cu apelantul de către Primarul orașului Șoldănești și desemnarea în funcție prin dispoziția acestuia nu atribuie Primăriei calitatea de angajator al apelantului,

inclusiv în contextul în care aceasta a acționat în cazul respectiv în calitate de fondator al Întreprinderii Municipale „Piața Șoldănești”, respectiv în calitate de organ suprem de conducere al acestei Întreprinderi. Prin urmare, dispozițiile Legii contenciosului administrativ, inclusiv ale art. 24 alin. (3), nu sunt aplicabile speței, iar prima instanță just a examinat cauza în ordinea contencioasă.

A reținut că la caz nu se întrunesc nici temeiurile legale pentru adjudecarea în beneficiul apelantului a compensației pentru prejudiciul moral invocat. Astfel, deși unele concluzii ale primei instanțe se prezintă a fi contrare celor statuate în prezenta decizie, acestea nu sunt determinative și, astfel sunt irelevante și nu influențează corectitudinea soluției oferite, precum nici nu determină necesitatea casării hotărârii contestate în contextul în care art. 386 alin. (2) Cod de procedură civilă prevede expres că o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

La 05 martie 2019 Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog, a declarat recurs în temeiul art.432 alin. (2), lit. a), b), alin. (3), lit. f), alin. (4), (5) Cod de procedură civilă, solicitând casarea hotărârii din 09 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Șoldănești și a deciziei din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță competentă.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au soluționat litigiul în procedura contencioasă, încălcând astfel competența jurisdicțională or, cererea de chemare în judecată urma a fi examinată în contencios administrativ.

A indicat că în contractul individual de muncă încheiat între Andrian Paladuța și Primăria orașului Șoldănești este indicat că angajatorul este primăria orașului Șoldănești și acest contract este semnat de primar.

A menționat că contravin Legii cu privire la Întreprinderea de Stat și Întreprinderea Municipală, concluziile instanței de apel precum că Primăria este fondatorul ÎM „Asociația Pieților din Șoldănești” din motivul că potrivit acestei legi, cât și potrivit Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi, aplicate eronat de instanța de apel, fondatorul întreprinderii municipale este o autoritate deliberativă, în cazul dat Consiliul orașenesc dar nu Primăria, dar Primăria este angajatorul recurentului și instanța de apel nu este competentă de a schimba acest statut prin contractul individual de muncă încheiat în baza legii.

A invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță au ignorat și nu au dat nici o apreciere argumentului recurentului că el după eliberarea din detenție zilnic venea la locul de muncă, la Primărie și se afla la piață zile întregi, dar nu a putut exercita funcțiile din motiv că aceste funcții erau exercitate de Mihail Vareaghin, angajat pe timpul absenței lui Andrian Paladuța. Astfel, instanța de apel ignorând acest fapt, absolut eronat și arbitrar a concluzionat de Andrian Paladuța nu s-a prezentat la locul de muncă. Instanța de apel nu a examinat apelul declarat de Andrian Paladuța, nu s-a expus asupra legalității sau ilegalității hotărârii primei instanțe și contrar prevederilor a examinat pricina sub alt aspect decât a fost examinată de prima instanță și a decis respingerea pretențiilor pe alt temei de cât prima instanță și pe temei care nu a fost invocat nici de reclamant, nici de pîrît și care nu a fost constatat și invocat în hotărârea primei instanțe.

A susținut că instanța de apel a încălcat dreptul recurentului la un proces echitabil, deoarece toate temeiurile, argumentele și probele invocate de el nu au fost discutate, cercetate, apreciate de ambele instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 14 ianuarie 2019 (f.d. 193, vol. II), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părțile la proces.

Prin urmare recursul declarat de către Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog la 05 martie 2019 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursul declarat de Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Andrian Paladuța, reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh